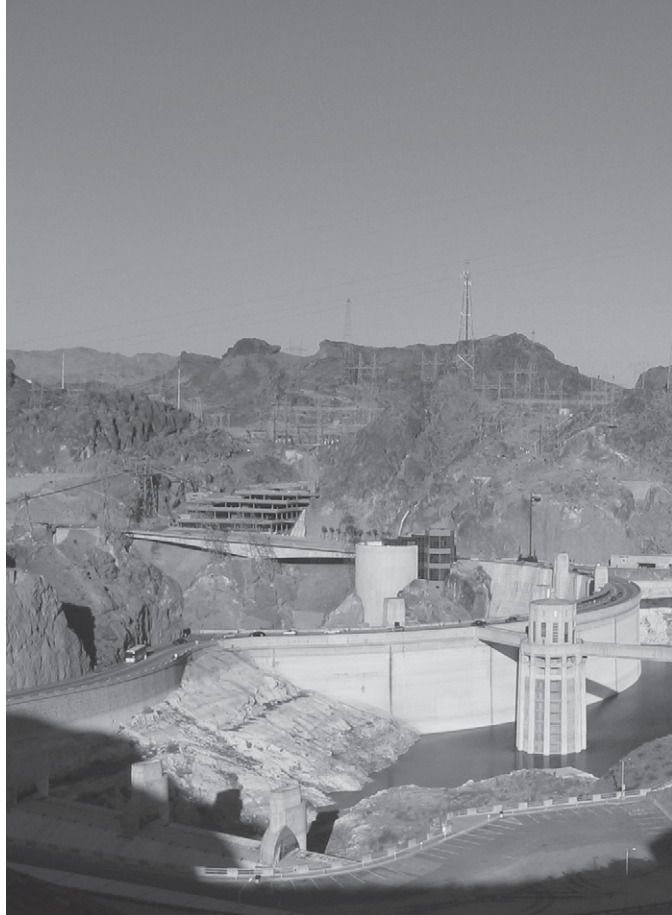

VIVA LAS VEGAS! SHOT 12.–15.10.2006

Outi Ampuja

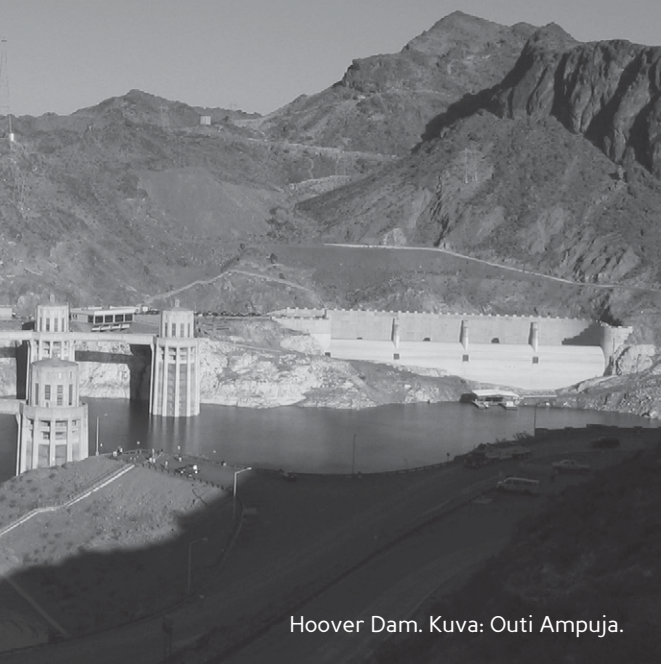
Society for the History of Technology eli SHOT kokoontui vuosittaiseen kokoukseensa lokakuun puolivälissä. Konferenssin pitopaikkana oli tällä kertaa Yhdysvaltain Nevadan osavaltiossa sijaitseva Las Vegas. Tapaamisen pääteemoina olivat muun muassa viihde ja teknologia sekä sukupuoli ja teknologia, joskin mukaan mahtui näiden lisäksi mitä erilaisimpia esityksiä. Kuulimme esityksiä muun muassa teknologian standardisoinnista, IT-teknologiaan liittyvistä kysymyksistä, ydinteknologiasta, Aasian teknologian historiasta ja teknologian, ajan ja paikan suhteesta sekä monesta muusta aiheesta.

Konferenssi alkoi torstaina ekskursioilla. Niistä yksi suuntautui maailman suurimpien patojen joukkoon kuuluvalla Hoover Damille, joka sijaitsee Coloradojoessa Arizonan ja Nevadan rajalla. Vuosina 1931–1936 rakennettu pato on 221 metriä korkea ja sen taakse on muodostunut Lake Meadiksi kutsuttu tekoallas. Hoover Dam rakennettiin nk. suuren laman aikaan ja se on yksi harvoja Yhdysvalloissa julkisesti rahoitettuja hankkeita, joka valmistui etuajassa ja pysyi alkuperäisessä budjetissaan. Vaihtoehtoiset ekskursiot suuntautuivat Las Vegasissa sijaitsevaan Neon Museumiin, jossa saattoi tutustua neokyltteihin aina 1940-luvulta nykyaikaan ja Liberace Museumiin, jossa esillä oli viihdetaitelijan Walter Valentino Liberacen käyttämiä koruja, asuja ja pianoja sekä muuta show-alaan liittyvää esineistöä. Torstaina illalla järjestettiin kaikille konferenssin osanottajille tarkoitettu SHOT Pre-

sidential Address ja vapaamuotoinen illanvietto.

Perjantaiamu alkoi esitelmillä muun muassa elämäkertatutkimusten merkityksestä teknologian historian tulkinnessa, kansallisylypeyden ja teknologian suhteesta ja monesta muusta teemasta. Meitä suomalaisista konferenssiin osallistui yhteensä kolme: Karl-Erik Michelsen, Jari Saarinen ja minä. Heti alkuun paperinsa pääsi pitämään *Standards in Business* -sessiossa Jari Saarinen, joka käsitteli esityksessään tutkimuksen ja kehittämisen professionalisoitumista suomalaisissa yrityksissä ennen 1970-lukua. Perjantaiamuna kuultiin myös esitelmää teknologia ja leikki -otsakkeen alla, jossa käsiteltiin muun muassa uhkapalaamisen mekanisointia 1900-luvun alussa. Las Vegas-teemaan liittyi myös roundtable-sessio *Learning from las Vegas in the Media Age*, jossa keskusteltiin muun muassa Las Vegasin

Hoover Dam. Kuva: Outi Ampuja.

luonteesta postmodernina kaupunkina, joka uusii ilmettään jatkuvasti. Iltapäivän sessioissa käsiteltiin muun muassa sukupuoli ja teknologia -teemoja ja ympäristön ja ”sosiaalisen” suunnittelua.

Lauantaina kuultiin muun muassa esitelmää maantiede ja teknologia -otsakkeen alla, jossa Michael Golec pohti, miten Chaplinin elokuva *Nyky aika* kommentoi ja kritisoi kotien ja kotitöiden rationalisointia. Sessiossa nimeltä *Paikka, aika ja teknologia* kuultiin muun muassa Timothy J. LeClainin esitelmä, jossa hän tarkasteli erään kupari-kaivosyhtiön uskoa ja kykyä hallita maanpäällistä ympäristöä ja kaivostoiminnan aiheuttamia ympäristöongelmia siinä missä se oli onnistunut ”hallitsemaan” maanalaisista kaivosalueita. Lauantai-iltana järjestettiin myös SHOT Awards Banquet ja vapaamuotoinen illanvietto. Sunnuntaina kuultiin esitelmää muun muassa telekommunikaation

retoriikasta, totalitaarisista teknologisista maisemista ja teknologian näytteillepanosta, jossa kuultiin muun muassa Laura Kalban esitelmä ilotulitteiden historiasta 1800-luvun Ranskassa.

TUNNELMIA JA MIETTEITÄ LAS VEGASISTA

Vierailuni Las Vegasissa oli ensimmäinen kertani sekä SHOTin konferenssissa että Las Vegasin kaupungissa, joten paljon uutta nähtävää ja koettavaa riitti. Näin jälkikäteen onkin hieman vaikeaa eritellä niitä tunnelmia, mitä itse konferenssi ja Las Vegasin kaupunki herättivät. Ensinnäkin saapumiseni Las Vegasiin Imperial Palace -hotelliin, jossa konferenssi järjestettiin, erosi melkoisesti saapumisesta ”normaaliin” hotelliin. Sen sijaan, että hotellin aulassa olisi ollut ensimmäisenä vastassa vastaanottotiski, koko aula olikin valtava kasino, jossa valot vilkkuvat, peliautomaatit kilisivät, kuului riemunkiljahduksia ja kaikkialla soi taustamusiikki. Vastaanottotiski löytyi sitten vähän sivummalta. Ja kasinolla näytti olevan päällä ”täysi meininki”, oli vuorokauden aika mikä hyvänsä. Sainkin myöhemmin tietää, että kasinoihin pumpataan sisään puhdasta happea pelaajien väsymyksen karkottamiseksi eikä niissä ole koskaan kelloja näkyvillä. Itse hotelli oli valtava komplekssi, jonka yhdessä siivessä konferenssi pidettiin.

Kaupunkina Las Vegasista on sanottava, että ainakaan pääkadulla eli ”Stripillä”, jolla hotellimmekin sijaitti, ei normaali kaupunkilukutaito pätenyt lainkaan. Ruoka- tai levykauppaa ei löytynyt lähitienoilta, vaan vastaan tuli vain kasinoita ja lisää kasinoita, jotka olivat samalla valtaviin hotellien auloja. Koko alue oli pullollaan hotelleja, jotka imitoivat mikä mitäkin historiallista vaihetta aina *Caesars Palace*sta Egyptin pyramidien aikaan. Ja olihan siellä se kuuluisa ”Eiffel-tornikin”, joskin huomattavasti alkuperäistä

pienemmässä koossa. Tuntuikin siltä, että Las Vegasissa imitointi on viety huippuunsa: meidänkin hotelimme aulassa esiintyi päivittäin (tai joka yö) 'look-a-likeja' Elviksestä Dolly Partoniin. Kaupunkia voidaankin pitää postmodernismin ilmentymänä: siellä kerrataan koko maailman kulttuuria ja etenkin amerikkalaista populaarikulttuuria kerta kerran päälle – todellisuuden referoinnista on edetty jo pitkälle representaation representaatioon. Ja tempo on kiivas: vanhat hotellit revitään maan tasalle noin 30 vuoden välein. Kaupungin oma historia ei rakennuskannassa juuri näy, ehkä ns. ”vanhaa keskustaa” lukuun ottamatta. Mutta onhan Las Vegasilla tietysti historia. Keskellä aavikkoa sijaitseva Las Vegas oli junien vedenottoaika, josta 1940-luvulta lähtien tuli mafian hallitsema kasinopaikka. Sallivan lainsäädännön vuoksi, jossa pika-avioliitot ovat laillisia eikä uhkapelaamiselle ole asetettu rajoituksia, kaupungista tuli eräänlai-

nen ”sin-city”. Mafia joutui väistymään kaupungista 1970-luvulla, ja nykyään kasinot ovat suurten korporaatoiden omistamia. Tällä hetkellä Las Vegas on yksi Yhdysvaltain nopeimmin kasvavista kaupungeista.

Itse konferenssista on todettava, että aiheet olivat mielenkiintoisia, joskin sessioiden päällekkäisyyden vuoksi – kahden ja puolen päivän aikana vedettiin läpi yhteensä 53 eri sessiota – varmasti jäi kuulematta monta kiinnostavaa esitelmää. Erityisen hyvänä pidin sitä, että jokaisessa sessiossa oli erikseen erillinen kommentaattori session puheenjohtaja lisäksi. Kommentaattori oli yleensä tutustunut esityksiin huolellisesti etukäteen. Näin esitelmänpitäjä sai pohdittua palautetta henkilöltä, joka oli todella perehtynyt asiaan, ja tämä käytäntö uskoakseni edesauttoi myös keskustelun syntymistä. Useissa sessioissa käytiinkin hyviä keskusteluja esitelmien jälkeen. Hieman yllättävänä koin esitelmien empiriapainotteisuuden

etenkin yhdysvaltaisten esitelmissä, joita osanottajista oli valtaosa. Teoreettista keskustelua en kuullut käytävän ainakaan niissä sessioissa, joissa olin kuulijana.

Konferenssin käytännön järjestelyissä pienenä miinuspuolena pitäisin luentosalien hajanaista sijaintia eri kerroksissa, mikä hankaloitti konferenssivieraiden sosiaalista kanssakäymistä. Yhteydenpitoa hankaloitti myös hotellin valtava koko: kaikki tuntuivat häviävän hotellin sokkeloihin ja kasinovieerien paljouteen. Meillä ei myöskään ollut yhteistä lounasta tai aamiaista, vaan jokainen hakeutui vähän eri paikkoihin ruokailemaan. Konferenssin ruokailujärjestelyt erosivatkin niistä konferensseista, joihin olin Euroopassa osallistunut. Kaikille yhteisiä ruokailuja ei ollut, vaan SHOTissa piti etukäteen rekisteröityä eri intressiryhmien, kuten Envirotechin tai WITHin aamiaisille tai lounaille. Ensikertalaisena minun on tunnustettava, että en oikein ollut varma, mitä

mikin lyhenne tarkoitti. Tämä asia tosin selvisi paikan päällä.

Ensi vuonna kokous järjestetään Washington DC:ssä. Pitkä ja raskas lentomatkayhdysvaltoihin kyllä kannattaa etenkin, jos matkaan on mahdollista yhdistää vähän muutakin, kuten nähtävyyksien katselua. Minä yhdistin konferenssimatkaani vierailut Death Valleyssa ja Grand Canyonissa, jotka olivat todella vaikuttavia paikkoja ja oivaa vastapainoa Las Vegasin valojen välkkeelle.

FM Outi Ampuja toimii tutkijana Helsingin yliopiston historian laitoksella ja viimeistelee ympäristöhistoriallista väitöskirjaa ympäristömelusta.

Viereisellä sivulla hotellimme aula, alla illanviettoa. Kuvat: Outi Ampuja.

